

Spis treści

Słowo od autora 5

CZEŚĆ I

Principia 7

Czarnoromantyczny wstrząs otchłani 9

„Bo na tym świecie, Śmierć wszystko zmiecie” 9

Najpierw jest „otchłań” 13

Typologia 16

Czym nie jest czarny romantyzm 22

CZEŚĆ II

Przez czarne biografie 27

Lucyfer z Petersburga.

Proza fantastyczna Józefa Sękowskiego 29

Nasz i wasz. Pisarz-renegat 29

Fantastyka lucyferyczna. Tekst czy teksty? 50

Apokalipsa brambeusiańska 79

Dwukulturowość 94

Tomasz August Olizarowski – czarny romantyzm jako metafora
losu pisarza 101

Stereotyp recepcyjny 101

Przesunięcie biograficzne (i nie tylko) 106

Poetyki nieszczęśliwych eksperymentów 110

Przekleństwo metafory 114

Siedem. O Auguście Antonim Jakubowskim 119

...siedem 119

sześć, pięć, cztery... 126

...trzy 135

...dwa 147

...jeden! 154

nie 158

[...] 169

„Zmora” i „Romanisko”. Legenda Romana Zmorskiego	179
Warszawscy kontestatorzy	179
Niedouczeni „wykolejeńcy”	185
„Namiętny, burzliwy, niespokojny...”	191
Słowianin	197
Wśród ludzi epoki	202
Pisał mało...	212
Recepcyjne konsternacje	216
Fenomen kontrkultury	221

CZEŚĆ III

Żywioty i interpretacje 227

Hiatus. Krasieński noetyczny	229
„Mord elektrycznym prądem...”	229
Efekt obcości hiperboli	230
Multi-apokaliptyka	234
Nihilologie	239

Ironia i nihilizm. Figura bibliotekarza w *Posłuchaniu u Lucypera* Józefa Sękowskiego 243

Cynik, geniusz	243
Bibliotekarz diabła	249
Przezroczyista czerń	257

Życie sieroty Jana Barszczewskiego – czarny romantyzm spoza modelu „antagonizmu wieszczów” 263

Idea lektury	263
Rozpoznanie nieoczywistości	265
Petersburżanin z Połocka	267
Bez nadziei i z wiarą	269
Stopienia i strapienia słowa	273

Rzeka w czarnoromantycznym imaginariu: *Zamek kaniowski* Seweryna Goszczyńskiego 279

Nurt, symbol, egzystencja	279
Teza	283
Rzeka rzek	284

Źródło i dno 285

Samopoznanie 298

Rzeka jasna, rzeka ciemna: *Nad Wisłą. (Improwizacja)* Romana Zmorskiego 303

Awanturnik z Mazowsza 303

Srebra i kry 309

Lud – rzeka... 313

Anioł-mściciel 318

Rzeka, rewolucja, dojrzałość... 320

CZEŚĆ IV

Konkulzje 323

Conclusio 325

Źródła nurtu... 325

Odmiana zachodnio- i wschodnioeuropejska 327

Wizjonerzy i myśliciele: od Sękowskiego do Zmorskiego 332

Konstelacja indywidualów 336

Przypisy 341

Bibliografia 401

Nota bibliograficzna 410

O autorze 411

Summary 412

Indeks osób 415